

Zelená faleš a barevné úklady

Petr „Rolven“ Jánský

Vratibola – katmistra

*„Sladké věci moc rád, ale šťávu z katmistry bych neokoštoval, ani za všechny vdolky světa!“
Jilit Mlsinos, hobití alchymista a náruživý kuchař, který proslul mimo jiné tím, že z lásky ke
sladkostí neváhal okusit nechvalně proslulý jed pralesního pavouka cakryviše.*

Co do velikosti a tvaru svého rostlinného těla je tato převzácná květina stinných skalních zákoutí v mírném pásu asterionského podnebí neuvěřitelně podobná prachobyčejnému blatouchu.

Kořen, stonek, listy, květ..., všechno.

Tvarem a velikostí však veškerá podoba definitivně končí.

Krom zmiňovaného místa výskytu je vratibola – katmistra fialová. Ano, fialová. Kořen, stonek i listy jsou z neznámé a nemálo tajemné příčiny oděny fialovou barvou tak sytou, že se v šeru zdá být na pohled až skoro černá. Jedinou výjimku pak tvoří květ na konci vlnitého stonku. Ten oplývá divukrásným odstínem lahodně výrazné červeně. Ten činí rostlinu kromobyčejně přitažlivou a zrádnou.

Katmistra je totiž skrzskrz jedovatá. Prudce jedovatá.

Kořen, stonek i listy jsou bohatě nasyceny neznámou otravnou látkou takové síly, že své okolí dokáže ohrozit již pouhopouhým dotekem. Holé srsti, kůži či pokožce sice neškodí, otevřenou ránu však okamžitě prudce zanítí a i nepatrné olíznutí čehokoli, co se vratiboly dotklo, (prstu) přinese i velmi silnému jedinci (barbarovi, krollovi...) nemalé obtíže.

Pozření sebemenšího kousku kořene, stonku či listu znamená jistou smrt v prudké dávivé křeči, a to do dvou až dvanácti hodin. To dle síly a velikosti otráveného těla i spolknutého kousku.

Nejošemetnější je ovšem sám rudavý květ, který rovněž přiřkl bylině jméno.

Jeho pronikavě sladká vůně je též provázena lahodně sladkou chutí celého okvětí.

Protože toto okvětí je též nebývale šťavnaté, lze z něj vymačkaním získat až neuvěřitelně velké množství sladkoučce chutnající silice.

Ta má, bohužel, neslýchaně krutý účinek na jakékoli živé tělo krevnaté podstaty.

Ať už je tato substance požita ústy, nebo vpravena na holou pokožku či kůži kteréhokoli živého tvora, a to i v sebenepatrnějším množství, způsobí následující:

Vstřebá se do těla a bezzbytku otevře všechny ne zcela zhojené rány a poranění.

„Jako mistr kat vrátí všechn bol uplynulého roku života nešťastníkova!“ pronesl kdysi jeden poeticky založený zálesák a nechtíc tak bylině předznamenat její pojmenování.

Šťáva z květu vratiboly katmistry má patrně podobný účinek jako jed z ostatních částí rostliny. Tam, kde kořen, listy a stonek způsobují sněť v otevřených zraněních, napadá esence z květu všechnu tkáň, kterou si krevnaté tělo vytvořilo k zacelení utržených ran. Podstata tohoto jevu zůstává obestřena tajemstvím, i proto je však každý nalezený kus živé vratiboly kromobyčejně ceněným zbožím. Zlatem jej vyvažují všichni učenci, mudrcové, kněží, alchymisté i mágové, kteří si jen mohou takový přepych dovolit. Ještě více peněz pak za cokoli, co souvisí s katmistrou, ochotně platí všichni zavedenější travičové. Jed této květiny je totiž nejen velmi silný a spolehlivý, nýbrž i jen velmi těžko rozpoznatelný. Jen největší mistři lučby dokáží dodat spolehlivé prostředky k jeho určení a tajemství všech účinných protijedů pečlivě střeží jen ti nejmocnější obyvatelé říše smrtelníků.

Vratibola katmistra tak byla, je a zůstane vítanou kořistí všech znalejších poutníků, kteří neváhají stočit své kroky hluboko do stínů v prašných úpatích strmých skal, kde vyzývavě nebezpečná bylina dělává společnost kalným hladinám stojatých vod.

To, žel, nezřídka v blízkosti doupat nebezpečných šelem...

Bradura – falešnice

„Obchod mého života!“

Poslední slova Mildaje Migliče, plavenského podloudníka, který svůj osud v rukou zákona našel skrze obchod s ,bradurovým zlatem‘.

Své hanlivě znějící přízvisko si hlíznatá rostlina asterionských tropů, celkem hojná na jižním pobřeží Vnitřního moře, vysloužila díky kuriózní zneužitelnosti své hlízové šťávy.

Její na loket vysoký tuhý stonek je ozdobený několika kulovitými květy bílé barvy, které mívají velikost třešně a oplývají líbivým žiháním. To nejčastěji mívá jasně fialový odstín.

Svislý kořen rostliny i dolní část stonku chrání půlkulový chuchvalec neuvěřitelně houževnatých, ostře řezavých listů. Ty jsou, stejně jako sám stonek, sytě zelené.

Těsně pod těmito listy se v hlíně kolem stonku nachází tři až pět pevných hlíz, jejichž velikost obvykle kolísá mezi menší mandarinkou a zařatou mužskou pěstí. Záleží na množství vody a soli v půdě. Tento podivný plod má tenkou, ale neuvěřitelně tvrdou slupku, kterou bez nahřátí ohněm lze odstranit jen za použití ocelového nástroje. Ve volném plameni ovšem okamžitě popraská. Je-li hlíza před oloupaním pečlivě omyta či očištěna, získá neuvěřitelně zlatavou barvu a takový lesk, že ve slunečním světle může věrně připomínat hroudu zlata. Jakkoli oloupaný plod lze ovšem bez obtíží pojídat, a to i bez přípravy. Tuhostí i chutí poněkud připomíná obyčejný brambor, ve srovnání s ním je však neobyčejně slaný a šťavnatý.

Pro svou potřebu slané půdy se rostlina nehodí k selskému pěstování a při požívání je též třeba mít ji čím hojně zapíjet. V opačném případě způsobuje palčivou chuť na jazyku, sucho v ústech a krutou žízeň.

Nechvalně proslulou ovšem rostlinu učinilo neslýchané užití výše zmíněného hlízového moku. Je-li hlíza zbavena slupky bez použití ohně a rozmačkána, vydává melasovitě hustou šťávu citrónově žluté barvy a mimořádně palčivé chuti. V rukou zručného lučebníka pak tato, smíšená tajným postupem se rtutí a dalšími přísadami, vytváří vazkou směs, která při opatrném nanesení a následném zatuhnutí promění kterýkoli předmět v těžko odhalitelný padělek masivního zlata. Kámen, kov i dřevo tak získá tlustý a věrný povrch barvy i tuhosti tohoto drahého kovu, že jej při správné váze potřeného předmětu běžně odhalí jen opravdový mistr zlatnického řemesla, či znalec alchymie. Podstata předmětu se daným procesem ovšem nemění, dřevo zůstává dřevem, kámen kamenem. Zdánlivé pozlacení je ovšem dokonalé.

Postup je tak sice zneužitelný při zločinu penězokazectví, falsifikaci starožitností, podvodné tvorbě nápodob skvostných pokladů a podobně, je však zároveň natolik alchymisticky náročný v oblasti nutných vědomostí, dovedností i vybavení, že se rozhodně neděje ani běžně, ani často. Podvodníky a šejdiře odpuzuje též jediná, zato značná slabina všech vytvořitelných padělků. Stejně jako slupka hlízy nesnesou oheň. Už i krátká chvíle nad celkem malým plamenem způsobí prasklinky a odhalení. I přesto se vždy, často a ochotně, nacházeli tací, kteří za „nežehlou“ šťávu z bradury celkem dobře platili. Učenci ji nejen zkoumali, nýbrž i využívali v alchymii, lučbě i zařikání. To mimo jiné i proto, že směsí pozlacené předměty snesou, krom ohně a pár dalších věcí, prakticky totéž, co opravdové zlato, jsou však levné.

Nu a vykuků, věřících, že napálený kupec získaný skvost z ryzího zlata hned na místě neožehne, je taky dost...

A protože povědomost o št'ávě, jejích účincích a odhalitelnosti rozhodně není běžná, může být tato podvodnická víra i opodstatněná...